

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 74/02-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2002 predbežne prerokoval sťažnosť obecnej samosprávy mesta K., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. D., DrSc., Advokátska kancelária C., V., D. & p., B., vo veci porušenia jej práva na dotáciu zo štátneho rozpočtu podľa čl. 65 ods. 2 v spojení s § 1 ods. 5 písm. a) a § 4 ods. 1 a 4 zákona č. 586/2001 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2002 uznesením vlády Slovenskej republiky č. 644 z 21. júla 1992 v časti A bode 4, postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorým toto postúpilo svoje stanovisko k výpočtu obyvateľov s trvalým pobytom v meste Kežmarok Štatistickému úradu Slovenskej republiky, a postupom Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorým tento oznámil riaditeľovi odboru financovania územných samospráv Ministerstva financií Slovenskej republiky výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v obci Ľubica a v meste Kežmarok, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obecnej samosprávy mesta K. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1.1 Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 26. apríla 2002 doručené podanie obecnej samosprávy mesta K., K. (ďalej len „sťažovateľ“),

zastúpenej advokátom JUDr. J. D., DrSc., Advokátska kancelária C., V., D. & p., B., označené ako „Ústavná sťažnosť podľa čl. 127a Ústavy Slovenskej republiky“, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na dotáciu zo štátneho rozpočtu podľa čl. 65 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s § 1 ods. 5 písm. a) a § 4 ods. 1 a 4 zákona č. 586/2001 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2002 (ďalej len „zákon o štátnom rozpočte“) uznesením vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) č. 644 z 21. júla 1992 v časti A bode 4, postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), ktorým toto postúpilo svoje stanovisko k výpočtu obyvateľov s trvalým pobytom v meste Kežmarok Štatistickému úradu Slovenskej republiky (ďalej len „Štatistický úrad“), a postupom Štatistického úradu, ktorým tento oznámil riaditeľovi odboru financovania územných samospráv Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v obci Ľubica a v meste Kežmarok vychádzajúce z predmetného stanoviska ministerstva vnútra.

1.2 Zo sťažnosti vyplýva, že na základe petície obyvateľov mestskej časti Ľubica vyhlásilo Mestské zastupiteľstvo v Kežmarku (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) na 29. a 30. november 1991 hlasovanie obyvateľstva o oddelení mestskej časti a vytvorení novej obce s názvom Ľubica. Pretože sídlisko Juh bolo postavené na časti územia mestskej časti Ľubica, vyhlásilo mestské zastupiteľstvo aj hlasovanie obyvateľov sídliska Juh o príslušnosti k niektorej z obcí po rozdelení mesta Kežmarok. Z obyvateľov mestskej časti Ľubica sa za odčlenenie a vytvorenie samostatnej obce vyslovilo 95,9 % zúčastnených voličov. Na sídlisku Juh sa v opakovanom hlasovaní za zotrvanie v meste Kežmarok vyslovilo 95,5 % zúčastnených voličov. Na základe výsledkov hlasovania a po uzatvorení dohody o usporiadaní majetkovoprávných vzťahov medzi mestom Kežmarok a obcou Ľubica (ďalej len „dohoda o majetku obcí“) zaslali predmetné zastupiteľstvá Okresnému úradu v Poprade (ďalej len „okresný úrad“) žiadosť o schválenie rozdelenia obce Kežmarok na obec Kežmarok a obec Ľubica. Okresný úrad túto žiadosť postúpil ministerstvu vnútra, ktoré ju predložilo na schválenie vláde. Vláda uznesením č. 644 z 21. júla 1992 v časti A bode 4 tejto žiadosti vyhovel a rozdelenie obce Kežmarok schválila.

Podľa názoru sťažovateľa tak urobila „pochybnou právnou formou“, pretože uznesenie vlády ako „interný normatívny pokyn“ nemá „spôsobilosť vyvolať právne účinky všeobecne záväzného právneho predpisu“. Okrem toho má podľa názoru sťažovateľa napadnuté uznesenie vlády „obsah odporujúci zákonu a účelu právnej úpravy platnej v čase schválenia tohto uznesenia“, a to z toho dôvodu, že ním bola schválená dohoda o majetku obcí, ktorá podľa tvrdení sťažovateľa „bola veľmi neurčitá“, „neobsahovala jednoznačný prejav vôle strán o usporiadaní katastrálnych území mesta Kežmarok a obce Ľubica“ a nemala „vlastnosti umožňujúce v súlade so zákonom vymedziť katastrálne územia mesta Kežmarok a obce Ľubica“. Vláda tým svoju kompetenciu vymedzenú ustanovením § 2 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky – v zmysle ktorého založiť alebo zrušiť obec, rozdeliť obec alebo zlúčiť obce patrilo vláde – uplatnila v nesúlade s § 2 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v spojení s § 11 ods. 1 a 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. V takomto postupe vidí sťažovateľ porušenie svojich označených práv. Podľa názoru navrhovateľa „v príčinnej súvislosti s právne nedokončeným rozdelením mesta Kežmarok na mesto Kežmarok a obec Ľubica pri určovaní počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území mesta Kežmarok a obce Ľubica sa nesprávneho úradného postupu opakovane dopustilo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky aj Štatistický úrad Slovenskej republiky“.

1.3 Súčasťou dohody o majetku obcí bola aj dohoda jej strán, že „územie cca 12 ha ... zastavené časťou sídliska Juh bude predmetom výmennej zmluvy“, s tým, že „mesto Kežmarok odovzdá územie svojho katastra obci Ľubica v pomere 1:1 a s doplatením rozdielu za bonitu pôdy“. O plnenie tejto časti dohody o majetku obcí vznikol medzi mestom Kežmarok a obcou Ľubica spor, v rámci ktorého Obecný úrad Ľubica v júli 1993 vyzval Mestský úrad Kežmarok na vydanie sporných nehnuteľností a v septembri 1993 podal na Okresný súd v Poprade žalobu o vydanie predmetných nehnuteľností a ich príslušenstva. O tejto žalobe rozhodol v odvolacej inštancii Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) 8. júna 2000 tak, že jej vyhovel a za vlastníka predmetných parciel určil obec Ľubica.

Obec Ľubica listom z 23. novembra 2000 požiadala ministerstvo financií o vykonanie zmeny územia obce Ľubica a mesta Kežmarok z dôvodu vlastníctva nehnuteľností - parcel zapísaných v liste vlastníctva č. 1799 katastrálneho územia Ľubica. Ministerstvo financií odstúpilo vec na doriešenie ministerstvu vnútra, ktoré ju listom č. list 203-2000/10372 z 1. decembra 2000 vrátilo s tým, „že vecne a miestne príslušným orgánom na zápis vlastníctva do katastra nehnuteľností je katastrálny odbor Okresného úradu v Kežmarku“. Ministerstvo vnútra ďalej v liste uviedlo, že „zo zápisu vlastníctva obce Ľubica k predmetným parcelám do katastra nehnuteľností však nevyplýva, že by tieto pozemky, ktorých vlastníkom je obec ako právnická osoba, nemohli ležať na území inej obce“.

V odpovedi na petíciu obyvateľov časti sídliska Juh v Kežmarku za pričlenenie tejto časti katastrálneho územia obce Ľubica ku katastrálnemu územiu mesta Kežmarok ministerstvo vnútra uviedlo, že „problematika uvádzaná v petícii nepatrí do kompetencie vlády SR, ani iných orgánov štátnej správy, ale do samosprávnej pôsobnosti obcí Kežmarok a Ľubica. K riešeniu akejkoľvek územnej zmeny môže príslušný orgán štátnej správy pristúpiť len so súhlasom obce, ktorej územie patrí a po dohode obcí, ktorých sa územná zmena týka.“ Ministerstvo vnútra zároveň uviedlo, že „podľa § 2 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov tvorí územie obce jej katastrálne územie. V praxi to znamená, že územie obce je dané jej katastrálnym územím a hranice obce majú byť zhodné s hranicami katastrálneho územia. Vychádzajúc z tohto ustanovenia zákona o obecnom zriadení a z ustanovenia § 1 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, ktoré hovorí, že obec je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky združujúci občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt, sú obyvatelia domov v uliciach B., L., P., K. a L., ktoré ležia na parcelách č. 1961/1, 1961/2, 1962/1 a 1963/2 katastrálneho územia Ľubica, obyvateľmi obce Ľubica“.

Obsahovo zhodný postoj prezentovalo ministerstvo vnútra aj v stanovisku č. 203302-2002/04059 zo 6. februára 2002 adresovanom Štatistickému úradu, v ktorom uviedlo, že „časť bytových domov sídliska Juh je postavená na parcelách č. 1961/1, 1961/2, 1962/1 a 1963/2 katastrálneho územia Ľubica, ktoré tvorí územie obce Ľubica. Preto miestom

trvalého pobytu obyvateľov žijúcich v týchto domoch je obec Ľubica“. V tomto liste ministerstvo vnútra tiež uviedlo, že rozdiel medzi názorom vysloveným v liste z 1. decembra 2000, v ktorom ministerstvo vnútra uviedlo, že zo zápisu vlastníctva obce Ľubica k predmetným parcelám do katastra nehnuteľností nevyplýva, že by tieto pozemky, ktorých vlastníkom je obec ako právnická osoba, nemohli ležať na území inej obce, a názorom vysloveným v ďalších uvádzaných listoch, v zmysle ktorého územie obce je dané jej katastrálnym územím, bol spôsobený tým, že ministerstvo vnútra sa oboznámilo s ďalšími stanoviskami orgánov, ktoré vo veci konali, a že vychádzalo aj z právneho názoru krajského súdu obsiahnutého v jeho rozhodnutí z 8. júna 2000.

Porušenie svojich práv nesprávnym úradným postupom ministerstva vnútra vidí sťažovateľ v tom, že toto poskytlo výklad zákona bez znalosti skutkového stavu veci, že „nesprávne hodnotilo svoju príslušnosť vstúpiť do riešenia sporu o katastrálne územie“ a že „na jeho riešenie nepoužilo zákonom ustanovenú formu – nevydalo rozhodnutie, ale vyjadrilo sa k sporu listom“, pričom „zákon interpretovalo na úkor vôle, ktorú obyvatelia sídliska Juh v Kežmarku prejavili hlasovaním v miestnom referende“. Podľa názoru sťažovateľa výklad ministerstva vnútra mal „za následok zmarenie výsledku uplatnenia iným zákonom priznaného práva obyvateľov časti obce (sídliska Juh) hlasovať o dôležitých otázkach života a rozvoja obce v miestnom referende, ktoré je súčasťou (realizáciou) ústavného práva podieľať sa na správe vecí verejných priamo“, pretože „výsledkom hlasovania bolo rozhodnutie časti oprávnených voličov o odčlenení obce Ľubica od mesta Kežmarok a inej časti oprávnených voličov o tom, že si želajú zotrvať v územnej časti mesta Kežmarok“. Sťažovateľ ďalej svoju sťažnosť v časti dotýkajúcej sa postupu ministerstva vnútra odôvodňuje tým, že ministerstvo vnútra „v svojej interpretačnej činnosti nad rámec zákonom priznanej kompetencie nevzalo do úvahy ani to, že zmeny katastrálneho územia obcí, ktoré sa uskutočnili v minulosti, podliehajú osobitnej právnej úprave so silou zákona, a že postup určený zákonom nemožno nahradiť právnym názorom krajského súdu uvedeným v odôvodnení súdneho rozhodnutia tiež nad rámec kompetencie súdu, lebo zákon za príslušný určil orgán štátnej správy (katastrálny úrad)“.

1.4 Okresný úrad v Kežmarku na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 určil, že v domoch na uliciach B., L., P., K. a L. ležiacich na parcelách č. 1961/1, 1961/2, 1962/1 a 1963/2 katastrálneho územia obce Ľubica (ďalej len „sporné územie“) je 4 437 trvalo bývajúcich obyvateľov. Štatistický úrad na základe stanoviska ministerstva vnútra osoby s trvalým pobytom na spornom území určil za osoby s trvalým pobytom v obci Ľubica a informáciu s týmto obsahom zaslal v liste č. 600-0004/2002 z 21. januára 2002 riaditeľovi odboru financovania územných samospráv ministerstva financií. V odpovedi na list primátora mesta Kežmarok z 12. februára 2002, ktorým tento požiadal predsedu Štatistického úradu, ako aj generálneho riaditeľa sekcie sociálnej štatistiky a demografie Štatistického úradu (ďalej len „riaditeľ sekcie“) o rešpektovanie vôle obyvateľov vyjadrenej v referende a petícii, riaditeľ sekcie uviedol, že podľa oficiálneho odborného stanoviska ministerstva vnútra je nesporné, že obyvatelia sporného územia sú obyvateľmi obce Ľubica. Z výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov poskytnutých Štatistickým úradom následne vychádzalo ministerstvo financií a Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky, ktoré v prípise z 8. apríla 2002 uviedlo, že v zmysle oznámenia ministerstva financií o úprave výsledkov sčítania obyvateľov k 26. máju 2001 je potrebné, aby Daňový úrad Kežmarok s účinnosťou od 1. januára 2002 vysporiadal prevody do dotknutých obcí podľa upraveného počtu obyvateľov.

Porušenie svojich práv postupom Štatistického úradu vidí sťažovateľ v tom, že tento požiadal ministerstvo vnútra o stanovisko vo veci určenia počtu obyvateľov mesta Kežmarok a obce Ľubica, vychádzal z tohto stanoviska a postúpil ministerstvu financií výsledky sčítania obyvateľov zodpovedajúce výkladu ministerstva vnútra. Podľa sťažovateľa navyše „Štatistický úrad Slovenskej republiky po upozornení mestom Kežmarok na nesprávnosť svojho postupu zostal nečinný voči Ministerstvu financií SR, čím Štatistický úrad Slovenskej republiky spôsobuje, že protiprávny stav nastolený v jeho mene dosiaľ trvá“.

1.5 Na základe týchto dôvodov sťažovateľ žiada, aby ústavný súd „v konaní o ústavnej sťažnosti vyniesol takýto nález:

1. Vláda Slovenskej republiky prijala uznesenie č. 644 z 21. júla 1992 v časti A bod 4 schvaľujúcej rozdelenie mesta Kežmarok na mesto Kežmarok a obec Ľubica v nesúlade s ustanovením § 2 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v spojení s § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa § 58d ods. 2 zákona č. 124/2002 Z. z. ukladá vláde Slovenskej republiky, aby zrušila uznesenie č. 644 z 21. júla 1992 v časti A bod 4 schvaľujúcej rozdelenie mesta Kežmarok na mesto Kežmarok a obec Ľubica v lehote pätnásť pracovných dní od vyhlásenia tohto nálezu a aby v tej istej lehote v uznesení 644 z 21. júla 1992 v časti B bod 1 vypustila slovo „Ľubica“.

3. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky porušilo právo mesta Kežmarok na štátnu dotáciu priznanú čl. 65 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 1 ods. 5 písm. a), § 4 ods. 1, 3 a 4 zák. č. 586/2001 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2002 nesprávnym úradným postupom, keď v nesúlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nad rámec svojej pôsobnosti postúpilo Štatistickému úradu Slovenskej republiky svoje stanovisko k výpočtu počtu obyvateľov s trvalým pobytom v meste Kežmarok.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa § 58d ods. 2 zákona č. 124/2002 Z. z. zakazuje Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní práva mesta Kežmarok priznaného čl. 65 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 1 ods. 5 písm. a), § 4 ods. 1, 3 a 4 zák. č. 586/2001 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2002.

5. Štatistický úrad Slovenskej republiky porušil právo mesta Kežmarok na štátnu dotáciu priznanú čl. 65 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 1 ods. 5 písm. a), § 4 ods. 1, 3 a 4 zák. č. 586/2001 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2002 nesprávnym úradným postupom.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa § 58d ods. 2 zák. č. 124/2002 Z. z. zakazuje Štatistickému úradu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní práva mesta Kežmarok priznaného čl. 65 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 1 ods. 5

písm. a), § 4 ods. 1, 3 a 4 zák. č. 586/2001 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2002. Štatistický úrad Slovenskej republiky do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto nálezu predloží Ministerstvu financií Slovenskej republiky údaje o počte obyvateľov s trvalým pobytom v meste Kežmarok a obci Ľubica, ktoré zhromaždil pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov vykonanom podľa zák. č. 165/1998 Z. z. k 26. máju 2001.“

II.

2.1 Podľa čl. 127a ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo inému neústavnému alebo nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, ak o jej ochrane nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127a ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti orgánu územnej samosprávy, vysloví, v čom spočíva neústavné alebo nezákonné rozhodnutie alebo neústavný alebo nezákonný zásah do vecí územnej samosprávy, aký ústavný zákon alebo zákon bol porušený a akým rozhodnutím alebo zásahom toto porušenie nastalo. Ústavný súd napadnuté rozhodnutie zruší, alebo ak porušenie práva spočívalo v inom zásahu, než je rozhodnutie, zakáže pokračovať v porušovaní práva a prikáže, ak je to možné, aby sa obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 65 ods. 2 ústavy obec a vyšší územný celok financujú svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií. (...) Štátnych dotácií sa možno domáhať len v medziach zákona.

Podľa § 1 ods. 5 písm. a) zákona o štátnom rozpočte zo štátneho rozpočtu sa v roku 2002 do rozpočtov obcí poskytujú dotácie, ktorých prehľad je uvedený v prílohe č. 4, v celkovej sume 2 425 500 000 Sk takto: 582 000 000 Sk na výkon samosprávnych funkcií obcí s počtom obyvateľov s trvalým pobytom na území obce do 3 000 podľa stavu k 26. máju 2001 (...). Podľa § 4 ods. 1 zákona o štátnom rozpočte v roku 2002 sa do rozpočtov obcí poskytne časť z výnosu dane z príjmov fyzických osôb z príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov zdaňovaných podľa osobitného zákona v sume

7 300 000 000 Sk. Suma dane, ktorá je príjmom rozpočtov obcí, uvedená v odseku 1 sa rozdelí obciam pomerne podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce podľa stavu k 26. máju 2001. Podľa § 4 ods. 4 zákona o štátnom rozpočte časť výnosu dane z príjmov právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike, ktorá je príjmom rozpočtov obcí podľa odseku 2 písm. a), sa vo výške 60% rozdelí obciam pomerne podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce podľa stavu k 26. máju 2001 (...). Časť výnosu tejto dane z príjmov právnických osôb so sídlom v zahraničí sa rozdelí obciam pomerne podľa počtu obyvateľov s trvalým pobytom na území obce podľa stavu k 26. máju 2001.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.2 Vo veci, ktorá je predmetom tohto uznesenia, ústavný súd nepovažuje za nevyhnutné rozhodnúť o tom, či vôbec a v akom rozsahu je možnosť obce a vyššieho územného celku domáhať sa v medziach zákona štátnych dotácií právom na ochranu pred neústavnými alebo nezákonnými zásahmi do vecí územnej samosprávy, ktorého ochranu je možné uplatniť v konaní podľa čl. 127a ústavy. V časti domáhajúcej sa vyslovenia porušenia predmetných práv napadnutým uznesením vlády totiž ústavný súd dospel k záveru, že na prerokovanie tejto veci nemá právomoc *rationae temporis*. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nemá právomoc skúmať a rozhodovať o porušení základných práv a slobôd, ktoré nastalo pred dňom, keď bol ústavný súd

konštituovaný a keď nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde, t. j. pred 15. februárom 1993 (*mutatis mutandis* I. ÚS 49/93, I. ÚS 15/97 atď.). Ústavný súd potvrdil aplikabilitu tejto judikatúry aj v období po nadobudnutí účinnosti novej úpravy ochrany ústavou garantovaných práv a slobôd, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2002 (napríklad I. ÚS 34/02). Z hľadiska právomoci ústavného súdu konať o namietaných porušeníach ústavou garantovaných práv a slobôd pritom nie je rozdiel medzi právomocou ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám v konaní podľa čl. 127 ústavy a poskytovať ochranu tzv. právu na samosprávu vymedzenému v čl. 127a ústavy. Nedostatok právomoci konať o porušeníach ústavou garantovaných práv a slobôd, ktoré mali nastať v období, keď ústavný súd ešte nedisponoval právomocou o takýchto porušeníach konať, sa preto *per analogiam* vzťahuje aj na konanie podľa čl. 127a ústavy *a fortiori* v situácii, keď možnosť domáhať sa ochrany pred zásahmi do vecí územnej samosprávy v konaní pred ústavným súdom bola ustanovená až k 1. januáru 2002. Z týchto dôvodov nemožno námietku porušenia predmetných práv uznesením vlády vydaným 21. júla 1992 považovať za takú vec, na prerokovanie ktorej by ústavný súd mal právomoc.

Pokiaľ ide o námietky porušenia označených práv sťažovateľa postupom ministerstva vnútra a Štatistického úradu, právomoc ústavného súdu na ich prerokovanie je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená preskúmvacia právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v správnom súdnictve preskúmvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Vo vzťahu k ministerstvu vnútra sťažovateľ tvrdí, že predpokladom vzniku preskúmvacej právomoci všeobecného súdu „je činnosť alebo nečinnosť orgánu štátnej správy v medziach jeho zákonom vymedzenej pôsobnosti“, pričom ministerstvo vnútra podľa sťažovateľa konalo nad rámec svojich zákonných kompetencií. Okrem toho, že postup správneho orgánu, ktorým prekročí svoje zákonné kompetencie, *prima facie* zakladá protizákonnosť takéhoto postupu a v tomto zmysle i jeho

spôsobilosť byť predmetom preskúmania v sústave správneho súdnictva, podľa § 248 ods. 1 OSP je z preskúmavej právomoci správneho súdnictva vylúčený len taký postup správnych orgánov, ktorým neboli priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že postup ministerstva vnútra „má za následok poškodenie práv sťažovateľa nepriamo“ a že „priame porušenie právom chráneného záujmu územnej samosprávy nastalo až následným konaním ďalších štátnych orgánov“, nie postupom Štatistického úradu.

Absencia priamej súvislosti medzi konaním napadnutých orgánov a namietaným porušením ústavou garantovaných práv a slobôd – ktorou v časti svojej sťažnosti týkajúcej sa právomoci ústavného súdu vo veci konať argumentuje aj sťažovateľ – je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie návrhu na začatie konania pre jeho zjavnú neopodstatnenosť (*mutatis mutandis* I. ÚS 31/98, I. ÚS 12/01 atď). Predovšetkým však právny názor sťažovateľa o absencii priamosti zásahu napadnutých orgánov do jeho právom chránených záujmov nenahrádza splnenie podmienok konania pred ústavným súdom, tak ako ich ustanovuje zákon o ústavnom súde. Podľa § 58b ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127a ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu pred zásahom do veci územnej samosprávy účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. O tom, či napadnutý postup orgánov verejnej správy spadá do preskúmavej právomoci všeobecného súdu podľa § 244 a nasl. OSP, môže právne relevantným spôsobom rozhodnúť výlučne vecne a miestne príslušný všeobecný súd a až následne podľa § 127a in fine ústavy ústavný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci súdu o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto

právomoci všeobecným súdom – ktorým je v danej veci v zmysle § 246 ods. 2 OSP Najvyšší súd Slovenskej republiky – je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V danom prípade sa však sťažovateľ jednak neobrátil na príslušný všeobecný súd s náležitým návrhom na začatie konania a jednak z obsahu jeho sťažnosti nevyplýva taká absencia priamej súvislosti medzi napadnutým postupom orgánov verejnej správy a namietaným porušením právom chránených záujmov sťažovateľa, ktorá by ústavný súd mohla viesť k jednoznačnému záveru o vylúčení preskúmvacej právomoci príslušného všeobecného súdu. Za týchto okolností nemožno predpoklady ustanovené § 58b ods. 1 zákona o ústavnom súde považovať za splnené.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2002